

A 14-18 ÉVES KOROSZTÁLY MÉDIAMŰVELTSÉG-VIZSGÁLATÁNAK INTERNETTEL ÉS MOBILTELEFONNAL KAPCSOLATOS EREDMÉNYEI

Herzog Csilla*, Zentai Gabriella**

**SZTE BTK Neveléstudományi Doktori Iskola, EKF Eger Média tudományi Tanszék*

***Békés Megyei Tudásbázis és Könyvtár Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézményegysége*

Kulcsszavak: médiaműveltség, internet, mobiltelefon

A társadalomtudósokat és a közvéleményt a televízió elterjedése óta foglalkoztatja a médiumok befolyásoló ereje és azok társadalmi hatásai (László, 2005). Napjainkban a tizenévesekkel kapcsolatban egyre hangsúlyosabb szerepet kap az „új médiumoknak” számító tömegkommunikációs eszközök kapcsolat- és hatáskutatása (Olson, Kutner, Warner, Almerigi, Nicholi és Beresin, 2007; Kirtley, 2005). Mivel egy gyors ütemű és állandó átalakulásban lévő folyamat jelenségeiről van szó, fontos kérdés, hogy az internethasználat és a mobiltelefon terjedése milyen változásokat generál a társadalmi élet különböző területein. Milyen lesz például az új médiumok hatása a társas kapcsolatokra, a kommunikációs formákra, az iskolai munka és a szórakozás világára?

Nagy mintás vizsgálatunkban (N=2954) a 14–18 éves korosztály médiaműveltségének feltárására vállalkoztunk. Két részmintával dolgoztunk: az egyik részmintába azok a tanulók kerültek (N=1961), akiknek volt Mozgóképkultúra és médiaismeret órájuk, a másikba azok (N=995), akiknek nem. Legfőbb kutatási kérdésünk, hogy az általános és középiskolai médiaoktatás mit és mennyiben képes hozzátenni a legkülönbözőbb szocializációs hatásokra kialakult, a mindennapokban folytonosan használatban lévő médiaműveltséghez.

A 2009-ben végzett kutatásunkban a következő kvantitatív mérőeszközöket használtuk: a háttérváltozók kutatásához kérdőíves módszert, a magyar közoktatásban 2003/2004-től bevezetett Mozgóképkultúra és médiaismeret tárgyhoz kapcsolódóan tudáselemek, ismeretek, készségek, képességek vizsgálatára saját fejlesztésű papír-ceruza tesztet. Előadásunkban a saját fejlesztésű kérdőív új médiumokkal kapcsolatos eredményeit mutatjuk be. A két csoport vélekedéseit és attitűdjeit a következő szempontok szerint hasonlítottuk össze: az internet és a mobiltelefon használatának célja, a digitális írástudás szintje, a médiafogyasztás ideje és módja, a technológiákkal kapcsolatos bizalom és attitűdök, az internet szabadidőre és társadalmi kapcsolatokra gyakorolt hatása.

Eredményeink szerint a tanulók életében jelentős szerepet töltenek be az új médiumok, és ezekkel sokoldalú tevékenységeket is folytatnak. Az eddig feldolgozott adatok alapján a két minta között nincs szignifikáns különbség az internet otthoni bevezetésének célja, az internethasználat társas tevékenységként folytatott módja, a használatra fordított idő, a szülői mediáció különböző formái, az otthonon kívüli internethasználat és az iskolai internetezés tekintetében. A megkérdezettek szintén nagyon hasonló válaszokat adtak a világhálón folytatott tevékenységekre vonatkozó kérdéseinkre is. A kérdőíves módszer során kapott eredményeink arra alkalmasak, hogy megalapozott kiindulópontként szolgáljanak a médiaműveltség további kvantitatív és kvalitatív vizsgálataihoz.